

Puuvene rakastaa – kaikki puuvenee

Pertti Rovamo

Arvokkaat puuveneet ovat osa keskeistä kulttuuriperinnettämme, siksi niitä pitää rakentaa, korjata ja ylläpitää varman päälle.

Veneen käsittelymisestä pellavaöljyllä on pitkä kokemus.

Pellavaöljystä tiedetään varmasti, että se toimii, kiteyttää kantansa kokkolalainen puuveneveistäjä Lage Sundfors, jonka tietoihin ja käytännön kokemuksiin artikkeli perustuu.

pellavaöljyä en kyllästämistä

Hiukan yli 50-vuotias Sundfors on rakentanut Hai-veneitä, kansan-veneitä, kostereita, avomeri- ja rannikkoristeilijöitä. Parhailtaan hän viimeistelee 13-metristä kuunari Amandaa. Hän on kyllästänyt kymmeniä veneitä niin pellavaöljyllä kuin muillakin aineilla, joten hän on oikea mies kertomaan, kuinka kyllästys suoritetaan oikein.

Kuvissa 32 vuotias moottorivene, joka otettu puulle, kyllästetty ja lakattu öljylakalla. Kuvat: Kurt löfgren.

Kun venelaudaksi kuivatettu puu kyllästetään pellavaöljyllä, toimenpide tähtää siihen, että puun solukko täytetään öljyllä niin perusteellisesti, ettei se ime vettä. Mitä perusteellisemmin puu täytetään öljyllä, sitä parempi on lopputulos. Kun toimenpide onnistuu hyvin, se hillitsee puun elämistä ja tarjoaa hyvän tartuntapinnan pintakäsittelyaineelle, maalille tai lakalle.

Kyllästäminen ei ole kuitenkaan ikuinen ratkaisu, vaan toimenpide pitää aika ajoin uusida. Vähitellen pellavaöljy liukenee veteen tai haihtuu ja puu kuivuu. Nyrkissäntö on, että käsittely kannattaa uusida parinkymmenen vuoden välein, huonosti hoidetussa veneessä useamminkin.

Pellavaöljy sopii hyvin eri puulajeille. Mahonkiveneelle on erityisen tärkeää, että sen pohja ja köljosat on hyvin kyllästetty.

Ellei kyllästys ole kunnossa, mahonkivene on paljon männystä veistettyä venettä herkempi jäätymään rikki.

Koska uusintakäsittely on tarpeen?

Veneen vedenalaisissa osissa ensimmäinen oire siitä, että uusintakäsittelyn aika lähestyy on, että maali alkaa paikoitellen irrota. Niin kauan kuin maali irtoaa vain pieniltä aloilta, ne kannattaa päi-

kata kukin kohdaltaan. Maali raapaetaan pois, puuhun sivellään pellavaöljyä ja lopuksi alue maalataan jäljempänä olevien ohjeiden mukaisesti. Sitten kun maali irtoaa laajoilta alueilta, uusintakäsittelyn aika on tullut.

Lakatus veneen kyljistä uusintakäsittelyn tarpeen näkee siitä, että puu alkaa haalistua ja vene alkaa elämään aiempaa enemmän. Joskus lakkakin saattaa irrota.

Lakka, joka on tehty satavuotisen perinteen mukaan pellavaöljystä ja kiinanpuuöljystä.

Le Tonkinois ei sisällä mitään kemiallisia lisäaineita, joten lakkaus sisätiloissakin voidaan tehdä ilman hengityssuojaimia.

Pinta on kulutusta kestävä, kimmoisa ja kiiltävä. Erittäin vahva UV-suojaa.

Useat perinneveneet Suomessa ja Ruotsissa on jo lakattu Le Tonkinoisilla.

LISÄÄ JÄLLEENMYYJIÄ KAIVATAAN!!!

Maahantuoja: Ky Jotiko-Marine KB, Unionink. 45, 00170 Helsinki
Puh: 09-1351344, Fax: 09-1351404, E-mail: info@jotiko.pp.fi

Uusintakyllästyksen tarvetta voi tutkia myös hiomalla jonkin kohdan puulle saakka. Jos puu on kuivaa, põlisee ja tuntuu hauraalta, se on lisääöljyn tarpeessa. Jos hiomapöly on rasvaista, kaikki on kunnossa.

Älä anna veneelle tekehengitystä

Uusintakyllästäminen on syytä tehdä riittävän ajoissa, jotta venettä ei tarvitse ryhtyä samalla muuten peruskorjaamaan. Jos käsittely myöhästyy, ja vene pääsee vuosikausia elämään voimakkaasti, pelkkä öljykäsittelyn uusiminen ei enää riitä, vaan vene pitää hyvän lopputuloksen saamiseksi samalla myös peruskorjata.

Vanhan veneen öljykäsittelyn uusiminen on hyvin tehtynä sen verran suuri ja harvoin eteen tuleva toimenpide, että vene kannattaa silloin panna kerralla kuntoon. Mihinkään tekehengitykseen ei kannata ryhtyä.

Jos veneesi elää voimakkaasti, ja sitä joutuu joka kevät pumppaamaan, on viisainta ottaa vene kokonaan yhdeksi kesäksi ylös ja kuivattaa se kunnollisesti. Sen jälkeen vaihdetaan vioittuneet kaa-ret, lahot pohjatukit ja laudat. Auenneet saumat jyrsitään auki ja saumoihin liimataan rimat.

Jos tasasamaista venettäsi ei ole rakennusvaiheessa tehty liimasau-maiseksi, kannattaa harkita sitä, että aukaiset sirkkelillä kaikki saumat, ja liimaat ne rimojen kanssa kiinni. Samalla se jäykistää venettä ja pidentää huomattavasti sen ikää. Toimenpide on kuitenkin aika vaativa. Työvälineiden täytyy olla hyviä ja liimauksen täytyy onnistua. Ellei sinulla ole hyvää käytännön kokemusta, pyydä ammattimiestä apuun. Jos teet tällaisen rimoituksen, vene on sen jälkeen rakenteeltaan kuin uusi.

Silloinkin kun uusintaöljytyys tehdään ajoissa, eikä suureen perus-

Hyvin kyllästetty uusi ruuhi.

korjaukseen ole tarvetta, saumojen pitävyys kannattaa tarkistaa. Jos ne aukeilevat hienokseltaan paikka paikoin, sekoita puupölyä ja epoksia ja täytä auenneet saumat sillä. Ellei auennutta saumaa täytä jollakin, on vaara, että vene alkaa elää niistä kohdista.

Jos limisaumaisen veneen saumat aukeilevat ja vuotavat, niittejä pääsee vain harvoin kiristämään. Jos veneessä on jokin paikka, mistä se erityisesti aina vuotaa, kohta kannattaa niitata uudestaan.

Limisaumaisen veneen saumoja voit tiivistää myös niin, että vedät terävällä raapalla kolmiomaisen uran veneen ulkopuolelle lautojen väliin. Täytä ura polyuretaanimassalla ja paina kitti hyvin uran pohjaan. Ilman uraa kitti ei pysy saumassa. Tee kittaus ennen öljyttämistä, jotta kitti tarttuu hyvin puuhun kiinni.

On tärkeää, että uusi pellavaöljykäsittely tehdään vasta kaiken muun peruskorjauksen jälkeen.

Suunnittele uusintakäsittely huolellisesti

Kun päätät ryhtyä pellavaöljykäsittelyn uusimiseen, suunnittele toimenpide huolellisesti. Ensimmäinen asia, joka pitää selvittää, on edellä mainittu muu peruskorjaustarve. Aikataulujen pitämiseksi on tärkeää tietää etukäteen, kuinka voimakkaasti vene elää ja onko käsittelyn yhteydessä tarvetta rimoitukseen tai muihin korjauksiin.

Ratkaise etukäteen myös se, miten laajaan projektiin ryhdyt. Voit jakaa uusintakäsittelyprojektin kahteen tai kolmeen osaan niin, että käsittelet yhtenä vuonna pohjan ja toisena kyljet. Kansi- ja muut rakenteet voit myös käsitellä eri kerralla.

Vene öljytään periaatteessa sekä sisä- että ulkopuolelta. Sisätiloissa sisustukset ovat yleensä tiellä, eikä niitä kannata öljyttämisen vuoksi purkaa, ellei veneessä ole muuta peruskorjauksen tarvetta. Pilssi on

C Puuveneilijän erikoiskauppa

Wilmex pronssivinssit

Euroopassa valmistetut todella hienot vinssit. Ulko-osat täyspronssia ja kaikki sisäosat ruostumatonta terästä. Todella kestävä rakenne ja edullinen hinta. Tavallinen tai selftailing. Eri kokoja.

HYE klassisia purjeplokeja

Klassisia pakeliitiplokeja, sopivat erinomaisesti vanhaan puuveneeseen. Toimivat ja kestävät kun modernit plokkit. Myös todella tyylikkäitä käsintehtyjä lakattuja puuplokeja.

Frigast Cabin Lamp

Se aito tanskalainen valo, käsin-tehty vahvasta messingistä. Ehkä kaunein saatavilla oleva veneruffin valaisin. Joka veneilijän ykköstuote!

RYLARD V.G.63 Clear Varnish

Pellava- ja kiinanöljypohjainen, erittäin korkealaatuinen venelakka. Hyvin elastinen ja kiiltävä. Kestää erinomaisesti kovia sääolosuhteita.

Saatavana myös nopeammin kuivuva RYLARD V.G.62 Fast sekä lakkakylläste RYLARD V.G.61 Defender. Meiltä saat myös pellavaöljypohjaista liyymönjää.

Myymme myös jälkivaatimuksella, katso luettelomme,

www.classicmarineservice.fi

Classic
MARINE
SERVICE

Pohjoinen Munsalantie 174
66950 Munsala, Finland
Puh: 06 7641 321
Fax: 06 7641 311
Email: info@classicmarineservice.fi

kuitenkin aina syytä öljyttää myös sisäpuolelta. Samoin luonnollisesti kaikki avoimet tilat, istuinlaatikot yms.

Älä ryhdy suurempaan projektiin, kuin mihin sinulla on käytännössä mahdollisuuksia.

Mieti millaiset tilat sinulla on käytössäsi. Selvitä, kuinka suuren talooporukan saat avuksesi. Jos rupeat yksin tusaamaan suurta venettä, kesä pääsee yllättämään.

Tee tavoiteaikataulu. Voit muuttaa sitä säiden mukaan, mutta näin saat käsityksen siitä, minkä verran aikaa tarvitset. Mieti myös kuinka paljon lomaa tarvitset projektia varten. Jos keskentekoinen vene lojuu vielä kesähelteillä pihalla, vene kuivuu liikaa ja saumat aukeavat varmasti. Öljyttämishankkeesta voi näin tulla yllättäen rimoitusprojekti.

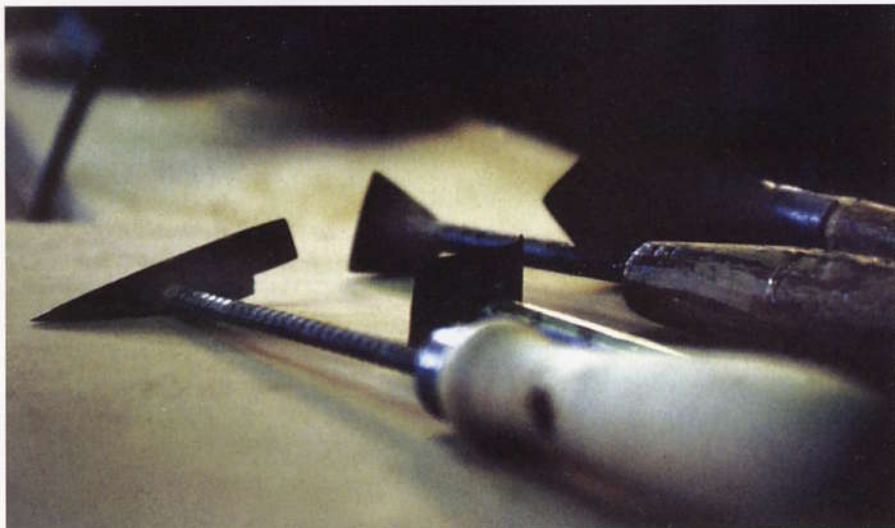
Ota kyllästettävä veneesi edellisenä syksynä hyvissä ajoin ylös, jotta ennätät tehdä esitöitä jo syksyllä, ja vene pääsee jo silloin hiukan kuivumaan.

Esitöihin tarvittavat työkalut ja työvoima

Vanhan veneen kyllästyksessä suuritöisin työvaihe on vanhan pohjamaalin ja lakan poistaminen. Jotta kyllästys voi onnistua, vene pitää saada kauttaaltaan puupinnalle.

Pohjamaali ja lakka irtoavat helpoimmin kuumentamalla ne ennen raappaamista. Työvälineinä voit käyttää kaasuliekkiä tai kuumailmapuhallinta. Sisätiloissa kaasuliekkiä ei palovaaran vuoksi saa käyttää. Mitä huolellisemmin raappaaminen on tehty, sitä helpommin jatko sujuu. Hanki siis riittävä määrä ensiluokkaisia raappoja.

Seuraava työvaihe on hiominen. Välineisiin kannattaa sijoittaa. Riittävän tehokas epäkeskoihiomakone on yleensä käyttökelpoisin. Nauhahiomakone on tottumatto-

Hyvät työkalut ovat tärkeitä, kun vanhaa maalia tai lakkaa poistetaan. Kuvissa erilaisia raappoja.

malle liian tehokas. Se tekee helposti kyljistä epätasaisen ja laikukkaan. Pohjan hiomiseen se on sopivampi. Tasohiomakone on tehokkuudeltaan selvästi epäkeskonetta huonompi.

Huolellinen hionta on suuressa veneessä mittava projekti. Hyvän jäljen aikaansaamiseksi työhön voi kulua viikkokin.

Pohjan hiomisessa oikea paperin karkeus on alkuun noin 40, loppuhionnassa 60. Jos koneessa on

riittävän korkeat kierrokset, karkeampi paperi voi riittää loppuhiontaankin. Pohjaan ei kuitenkaan saa jäädä "karvapintaa". Silloin öljy voi kuivua pintaan, eikä imeydy puuhun.

Kylkien viimeistelyyn on syytä käyttää selvästi ohuempaa paperia, karkeusaste voi vaihdella 100 - 180 välillä koneen kierrosnopeudesta riippuen. Mitä nopeampi kone, sitä karkeampaa paperia voi käyttää.

Veneen koosta riippuen työvoi-

maa olisi hyvä olla riittävästi. Pientäkin venettä työstämässä ainakin kaksi henkeä. Keskikokoisessa - 8-10 -metrisessä - veneessä on hyvä olla kummallakin kyljellä oma työparinsa. Raapatessa toinen menee kuumailemapuhaltimella edellä ja toinen raappaa. Kun vaihtaa vuoroja, työ käy sujuvammin, eikä siihen väsy niin nopeasti. Hiomavaiheessa toinen menee karkeammalla paperilla edellä ja toinen tulee hienommalla perässä.

Kaikilla työpareilla on syytä olla omat koneensa. Silloin työt sujuvat joutuisasti.

Hioessa on aina syytä käyttää hengitys- ja silmäsuojaimia.

Pohja puhtaaksi syksyllä, kyljet keväällä

Pellavaöljy ei imeydy märkään puuhun. Eikä

hiomiseenkaan kannata ryhtyä ennen kuin puu on kuivaa, märkä lauta on liian nahkeaa. Siksi veneen huolellinen kuivattaminen on onnistumisen perusedellytys.

Uusintäkäsittelyn tarpeessa olevan veneen pohjalaudat ovat yleensä märkiä. Siksi pohjamaali kannattaa raapata pois syksyllä, jotta vene kuivuu hitaasti, eivätkä laudat halkeile. Jos hyvin märkää pohjalautaa kuivattaa erittäin kuivassa kevätilmassa, lauta halkeaa koska laudan pinta kuivuu paljon nopeammin kuin sen sisäosat.

Vaikka pohja on raapattu syksyllä, paksut lankut eivät ehkä silti kuivu itsekseen riittävästi. Niiden kuivumista voi auttaa lämmittämällä lankun pintaa kuumailmapuhaltimella muutamia kertoja päivässä. Lämpö vetää kosteutta ulos puusta. Näin myös erityisen märät kohdat tulevat samaan aikatauluun muun pohjan kanssa. Muuten ne voivat olla märkiä vielä, kun pohja alkaa muualta jo halkeilla.

Jos vene on ulkona, on syytä valita sellainen paikka, ettei vesi seiso kuivumassa olevan veneen alla. Paljaaksi raapatun veneen alla oleva maa pitää peittää pressulla.

Vedenpinnan yläpuolella olevat kyljet taas ovat yleensä kuivemmat. Siksi ne raapataan paljaaksi vasta keväällä. Kylkiä tarvitsee harvoin erikseen kuivattaa. Kun kuumennat kylkiä raappauksen aikana ja sen jälkeen hiot ne, kyljet ovat yleensä sopivan kuivat öljytyksen aloittamiseen. Veneestä ei ole tarkoitus tehdä huonekuivaa.

Olosuhteiden vaikutus

Öljyttäminen on paras tehdä sellaisessa sisätilassa, jossa on hienoinen peruslämpö, ja johon ei aurinko paista. Sisätilojen suurin etu on, että olosuhteet eivät muutu käsittelyn aikana.

Useimmilla ei kuitenkaan ole sellaisia tiloja käytössään. Jos työ tehdään ulkona pressun alla, maan veneen alapuolella tulee olla kuivaa.

Jos vene on otettu syksyllä puupinnalle, on tärkeää, että tuuletus on hyvä ja vene pysyy kuivana, ettei vene rupea talven aikana homehtumaan tai ime ilmasta itseensä likaa.

Pressukatos pitäisi sijoittaa ilmansuuntiin nähden niin, että kummallakin kyljellä olisi yhtä lämmintä. Muuten toinen kylki imee öljyä nopeammin kuin toinen. Myös lakkauksen aikana voi muuten tulla ongelmia. Jos paikkaa ei voi valita, liiallista kuumuutta voi torjua laittamalla auringonpuoleiselle sivulle kaksinkertaisen pressun.

Pieni vene voidaan myös kyllästä liotusmenetelmällä

Suunnittele myös työskentelyn aikainen tuuletus. Kun levität pellavaöljyä tai lakkaa, hyvä tuuletus työn aikana lisää työskentelyn mukavuutta. Mutta kun pellavaöljyn imeytyminen prosessin kuluessa hidastuu, voimakas läpiveto ei ole enää ole hyväksi. Tuuli voi muodostaa öljyyn pinnan ja imeytyminen loppuu. Jos näin pääsee tapahtumaan, saat imeytymisen uudelleen käyntiin puhdistamalla pinnan pelkällä puunsuoja-aineella ja aloittamalla öljyttämisen tavallaan alusta.

Pellavaöljyn kulutuksen arvioiminen on hankalaa, koska se vaihtelee puulajin, puun tiheyden, edellisen kyllästyksen tason ja monen muun asian mukaan. Jonkinlaisen mittaluokan saamiseksi voi ehkä sanoa, että 7 -metrisen avoveneen kyllästämiseen menee vähintään 40 litraa öljyä ja lisäksi tarvitaan puunsuoja-ainetta noin neljännes öljyn määrästä.

Kun öljyttäminen alkaa

Öljytystä aloitettaessa on keski-kokoisessa veneessä hyvä olla ensimmäisenä päivänä käytössä neljä ihmistä. Pellavaöljyn levittämisessä on tärkeintä sinnikkyys, eikä siinä ole kiire. Pellavaöljy ei imeydy nopeasti. Pääasia, että pinta on koko ajan kostea.

Ensimmäisen päivän jälkeen tulet hyvin toimeen yksin. Vedät uuden öljykerroksen aina, kun on aikaa. Varmista kuitenkin apu-työvoiman saatavuus. Koska käsittely on uusittava useita kertoja päivässä ja joka päivä viikkojen ajan, on hyvä olla apulainen, joka tekee käsittelyn jos et syystä tai toisesta ennätä.

Ulkona öljytettäessä on syytä vetää ensimmäinen kerros aina heti aamulla. Päivällä käsittely uusitaan sitä useammin, mitä lämpimämpää on. Kun viimeisen käsittelyn tekee illalla, öljy imeytyy hitaasti yön aikana.

Varaa pellavaöljyn imeyttämiseen vanhaan veneeseen kolmisen viikkoa, jos aiot saada hyvän tuloksen. Jos puu vielä kolmen viikon kuluttakin imee öljyä, käsittelyä ei pidä lopettaa. Jos teet työn hyvin, seuraavaan käsittelyyn on yli 20 vuotta aikaa. Mitä siinä yksi lisäviikko merkitsee?

Työ sujuu parhaiten kepin varteen kiinnitettyllä kookkaalla siveltimellä. Kun varteen kiinnittää purkin, öljy ei valu käsille. Rullaakin voi käyttää, mutta käytännössä rullalla levitetty öljy tuntuu imeytyvän heikommin; ilmiö voi johtua siitä, että öljyyn sekoittuu silloin enemmän ilmaa.

Puunsuojaa pellavaöljyn sekaan

Ensimmäisillä käsittelykerroilla on pellavaöljyn syytä sekoittaa puunsuoja-ainetta kolmannes tai neljännes. Puunsuoja-aine on pääosin liuotinta ja se parantaa öljyn imeytymisen käyntiin lähtöä. Samalla se toimii myrkkynä home-sientä ja sinistymistä vastaan.

Jatkuvasti ei puunsuoja-aineella ohennettua pellavaöljyä kuitenkaan pidä käyttää, sillä liuotinosan pitää tulla puusta ulos. Jos liuotinta on puussa liikaa, lakat ja maalit eivät kuivu öljyn päällä.

Käytä öljyä levittäessäsi silmäsuojaimia.

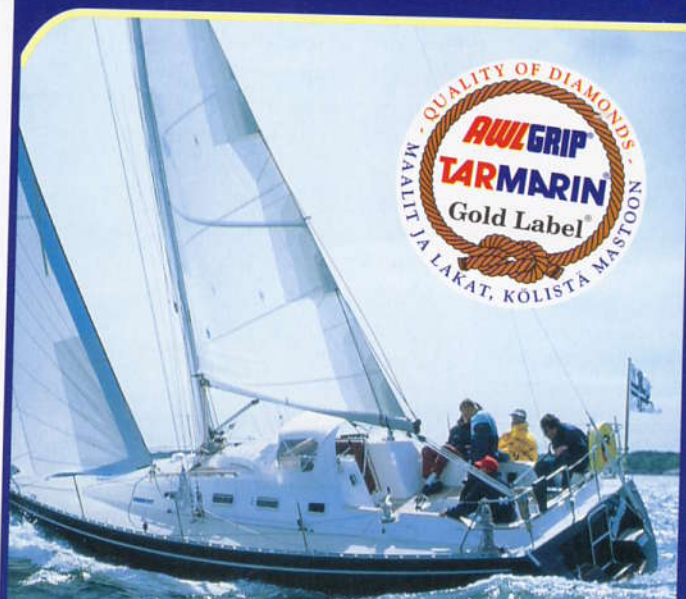
Kun öljytät venettä pellavaöljyllä, huomaa ehdottomasti aineeseen liittyvä palovaara. Pellavaöljyiset rätit yms tavarat voivat syttyä itseksensä palamaan. Väitetään, että lähes kaikki vanhat veistämöt paloivat pellavaöljyn sytyttäminä.

Öljytettävän veneen alla on oltava muovi, ja siihen valunut öljy pitää kerätä erilliseen astiaan. Muovin päällä ei saa olla lastuja, roskia tai rättejä. Pellavaöljyisiä pyyhkeitä, käytettyjä käsineitä tai roskia ei saa jättää veneeseen, työtilaan eikä heittää edes roskakoriin. Ne on varminta polttaa. Myös haalarit ja muut työvaatteet pitää panna ulos narulle kuivumaan tai pestä päivittäin. Eikä haalareiden taskuun saa jättää rättejä tms.

Kuinka öljytys lopetetaan?

Kun veneessä ei ole enää paikkoja jotka imevät öljyä työskentely on aika lopettaa. Öljytys lopetetaan antamalla pinnan kuivua. Mitä paremmin öljy saa kuivua, sen parempi siitä tulee. Kun on kyse vanhasta veneestä, viikon kuivumisaika riittää. Silloin siihen saa hyvän lakkapinnan.

Laatumerkit veneesi parhaaksi

MAALIT JA LAKAT, KÖLISTÄ MASTOON

Johtavat venevalmistajat Suomessa ja maailmalla kelpuuttavat veneen pinnoille vain parasta laatua. Mikset noudattaisi esimerkkiä?

AWLGRIP-maalien suosion salaisuus on kellastamattomuus, sävyjen säilyvyys, erittäin korkea kiilto ja korkea kulutuksen kestävyys. AWLGRIP-tuoteperhe kattaa tasoitteet, primerit, tinavapaat elionestomaalit sekä kansi- että pintamaalit, satoja värisävyjä!

GOLD LABEL 100 % tinattomalla elionestomaalilla voit käsitellä maalattavat pohjat mihin vuodenaikaan tahansa. Gold Label alkaa reagoida ja vaikuttaa vasta vedessä.

TARMARIN PUUVENE-sarjan kylläste, pohjustuslakka ja pintalakka suojaavat puuveneisi vuosikausiksi kauniiksi ja kestäväksi.

TARMARIN-sarjasta löydät myös öljyt ja lakat. **TARMARIN-KÄT**-kaksikomponenttilakka puu- ja jalopuupintojen, huonekalujen ja lattioiden lakkaamiseen. **TARMARIN TIIKKIÖLJY** suojaa sisätilat kosteutta ja homesientä vastaan. Kulutuksen kestävä **TARMARIN uretaaniveneelakka** soveltuu veneen kaikille pinnoille sekä kyllästetyille että jalopuupinnoille. Ulko- ja sisäkäyttöön.

AWLGRIP®

**TARMARIN®
PUUVENE**

TARMARIN OY

Jos viimeinen öljykerros ei tahdo kuivua, vedä veneen pintaan pelkkää puunsuoja-ainetta. Silloin osa öljystä imeytyy puuhun, osa poistuu sivelyn mukana.

Kyljissä, joihin tulee pintakäsittelyaineeksi öljylakka, voi lakkauksen aloittaa hiukan pellavaöljystä kosteaankin pintaan. Ennen öljytyksen lopettamista voi viimeisillä sivelykerroilla sekoittaa pellavaöljyyn hiukan vernissaa, jolloin se muodostaa hyvän tartuntapinnan öljylakalle.

Öljytyksen jälkeen veneen kylkiin voi vetää myös kerroksen tai kaksi vernissaa ja jatkaa normaalilla öljylakalla. Vernissa kuivaa noin vuorokaudessa niin paljon, että lakkauksen voi aloittaa.

Jos lakkauksen aloittaa ohennetulla öljylakalla, pinnassa ei saa olla raakaa pellavaöljyä.

Lakkaus

Pellavaöljyn päälle vedetään kolme kerrosta öljylakkaa ilman välihiontaa. Sitten alkaa pintalakkauksen. Lakan annetaan kuivua kunnollisesti ja hiotaan kevyesti joka kerroksen välissä. Hyvän lopputuloksen saamiseksi lakkauksia on oltava kaikkiaan vähintään seitsemän.

Välihionta tehdään käsin ja käy-

tetään vesihiomapaperia, jonka karheus on noin 180. Ohuempaakin voi käyttää.

Kunnollisista lakkauksolosuhteista huolehtiminen on tärkeää. Erietyisesti liian suuri ilman kosteus voi olla vaarallista. Se voi johtaa siihen, että lakka irtoilee myöhemmin levyinä.

Jos näin käy, vika ei ole pellavaöljyssä vaan siinä, että lakkaushetkellä on jäänyt kosteutta lakkakerrosten väliin, eivätkä kerrokset tartu kunnollisesti toisiinsa kiinni. Näin käy helposti, jos lakkaat esim. liian myöhään illalla.

Primeri ja pellavaöljy

Pohjaprimeri vaatii ehdottomasti, että pellavaöljy on kuivunut hyvin ennen maalausta. Pinnassa ei saa olla raakaa öljyä. Siksi pohja on hyvä vetää muutamaan kertaan puhtaalla puunsuoja-aineella tai tärpätillä. Näin pinta on varmasti kuiva.

Joillekin primereille vernissa antaa hyvän tartuntapinnan. Sen jälkeen primeriä vedetään ensin ohennettuna ja lopulta ohjeiden mukaiset kerrokset. On tärkeää, että pohjan maalaus on tehty hyvin, ettei vesi pääse liuottamaan pellavaöljyä puusta pois.

Kun ostat primeriä tarkista, että saat puuveneelle tarkoitettua primeriä. Primerin päälle vedetään lopuksi normaalisti myrkkymaali.

Nyt öljytys on tehty, ja veneesi on valmis.

Uuden veneen öljyttäminen tapahtuu samaan tapaan. Runko kyllästetään veneen sisä- ja ulkopuolelta ennen sisustuksen rakentamista. Kansirakenteet kyllästetään erikseen.

Toimenpide on nyt sikäli helpompaa, että työ tehdään yleensä sisällä, aikaa on tavallisesti riittävästi ja vene saa kuivua kaikessa rauhassa.

Sanastoa:

kyllästää: imeyttää nestettä syvälle huokoiseen aineeseen.

lahota: muuttua sienten ja bakteerien sekä hapen vaikutuksesta lahoksi, hauraaksi, pehmeäksi.

pellavaöljy: pellavansiemenistä puristettu rasvainen öljy, liinaöljy.

vernissa: pellava- tai muista rasvaöljyistä keittämällä ja eräitä happea sisältäviä kuivausaineita siihen sekoittamalla valmistettu neste, joka kuivuttuaan muodostaa kovan ja kirkkaan kalvon.

vettyä: imeytyä kosteaksi tai märäksi